

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

Politikai lap, megjelenik hetenkint ötször.

Egy szám
16
fillér

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mátyás király tér 8. **Telefon-szám: 164.** Hirdetéseket a szerkesztőség és a kiadóhivatal **mérsékelt áraton** vesz fel.

Feladó szerkesztő:
FODOR KÁROLY

Előfizetési árak: A Bajai Független Újság és Bajai Közöny együtt **helyben félévre 16 korona, vidékre félévre 20 korona.**

Egy szám
16
fillér

Nem maradhat

a városnál sem minden a régiiben. Ide is el kell érnie a diadalmas forradalom bulionyerésének. A forradalomtól mi eddig még igazán keveset képtünk, amit kaptunk, az inkább a hirtelen változásnak a kelemetlen visszahatása volt, amely a város kereskedelmének és iparjának évtizedekre való megbénulását jelenti. Fájdalmasan érint ez minden bajai embert, de reméljük, hogy a megvázkódítást csak ki-beverjük és ismét felvirágozik az ipar és a kereskedelem. Hiszen 1842-ben nagyobb katasztrófa érte a várost, — amikor majdnem egész teljeségében lángok pusztító martalékká lett. Kemény munkával újra éledt a város. Igaz, a fejlődés igazi útját még máig sem találtuk meg. Most kezdünk a fejlődés, a haladás úsvényére lépni, amely a várost az elősványosodás kátyujából akarta kimenteni. A fejlődés előfeltétele azonban a modern, igazságos, a kor szellemét megérett közigazgatás. Kérdjük, volt-e eddig Baján ilyesmi? Nem. Határozottan nem. Atyafiságos volt mindig ez a közigazgatás. Sógor, koma, atyafiság volt mindig a vezérszeme. Az általános átalakulás kell, hogy a vidéki városokba is eljusson és kell, hogy a városok irányításában is a népszerűség legyen urrál. Vessünk véget a mai állapotoknak. A város közgyűlésén csak azok foglaljanak helyet, akiket a nép akasztja és a nép bizalma küldött oda. Ha ez meglesz, ha ezzel kapcsolatban a hivatalokban megértik, hogy a város tisztviselői nem az urak, hanem a nép hivatalnokai, akkor a város közigazgatása is át fog alakulni a nép, az egész népösszesség közigazgatásává.

Szombaton kikiáltják a köztársaságot.

Budapest. A Nemzeti Tanács tegnapi ülésén elhatározták, hogy a Nemzeti Tanács 500 tagra egészíti ki magát. Ebből 100 tagsági helyet a forradalmi-pártok, 400 helyet az érdekképviseletek és területi képviselők töltenek be. A kormány eltérve eddigi programjától nem rendeli el az általános választásokat, hanem a Nemzeti Tanács fogja kimondani a köztársaságot. Ez néhány nap múlva megtörténik. A törrendház megszűntnek tekinthető és helyébe egy demokratikus felsőházat fognak létesíteni.

Budapest. A minisztertanács ma sorsdöntő elhatározás történt az ország megújodása tekintetében. Az ország zászlósura felett tanácsotznak, hogy a korona milyen magatartást tanúsít a reformmal szemben. Az udvarhoz közel állók meggyőződtek arról, hogy az ország közhangulata a köztársaság mellett van. Ezért Csernoch János hercegre, Wlassics Gyula báró, Eszterházy Miklós herceg és Desseroffy a királyhoz utaztak, hogy a király úgy a maga, mint az egész Habsburg-ház nevében lemondjon a magyar trónról, melytől még a köztársaságot kikiáltják és ezt az ország népével proklamációban tudassa. Pénteken, vagy szombaton összejűl a Nemzeti Tanács az Országház kupatertében és kikiáltják a köztársaságot. Ekkor kiép az erkélyre Károlyi Mihály gróf és kihirdeti a köztársaságot.

A versaillesi tanácskozás.

Budapest. A Havas ügynökség jelenti, hogy az antant miniszterelnökei összejűlnek Versaillesbe tanácskozásra a fegyverszünet és békfeltételek megbeszélése céljából.

Ujvidéken vannak a szerbek.

Budapest. Ujvidékről jelentik, hogy Ujvidékre bevonult Milojevics szerb ezredes vezetésével a nyolcadik szerb gyalogezred megfelelő tüzséggel. Ujvidékre jött, ezenkívül körülbelül 10.000 szerb hadifogoly is. Ujvidéken különben teljes csend és nyugalom van.

A fegyverszüneti kérdés.

Budapest. Belgrádból táviratozott a kormányának Linder miniszter, hogy nem találta ott Franchez tábornokot és így ez aláírt fegyverszüneti szerződés megfelelő ellenpéldányait nem cserélhette ki. Linder táviratozott Szalonikibe Franchez tábornoknak, de erre nem kapott ma délig választ.

Mackensen Nagyszebenben.

Budapest. Mackensen ma délelőtti táviratozott a Nemzeti Tanácsnak, amelyben bejelenti, hogy főhadiszállása Nagyszebenben van és kéri a Nemzeti Tanácsot, hogy tegye lehetővé az országon való átvonulást. Ebből a célból Budapestre küldött egy ezredet, hogy ezt megbeszéljék.

Békfeltételeink enyhék.

Budapest. A Nemzeti Tanács keddi esti gyűlésén beszámolt Bedy Schwimmer Róza svájci küldetéséről. Bejelentette, hogy az antant egyáltalán nem akarja Magyarországot eriporni és a békfeltételek teljesen enyhék lesznek, mert Wilson feltételül keresztül viszi 14 pontjának érvényesülését.

Francia katonák Budapesten.

Budapest. Bartha Albert hadügyminiszter ma kijelentette, hogy az országban teljes a rend, Erdélyben nyugalom van, az ország északi részébe irreguláris cseh lozó csapatok törték be. Budapest a jövő héten egy ezer főnyi francia csapat szállja meg. A legénységet a Hungária uton az Andrássy kasszárnvába, a tiszteket magánlakásba helyezik el.

Német-Ausztria a Német birodalomhoz csatlakozik.

Bécs. Ma délelőtti 3000 főnyi tömeg népgyűlést tartott, amely népgyűlésen elhatározták, hogy Német-Ausztria köztársaság és mint ilyen csatlakozik a Német Birodalomhoz. A köztársasági államforma ellen a keresztény szocialisták tiltakoztak, de ez a tiltakozás csak teoretikus volt.

Az olasz hadsereg bomlása.

Chiasso. Az olasz hadseregben a teljes felbomlási processus mutatkozik. Először a hatodik hadsereg lázadt fel és onnan áterjedt a lázadás a többi hadseregre, ahol most teljesen felbomlott a fegyelem.

A z

Uránia előadást tart!

Mozgó - Színház városraap délután fél 2, 3 és 6 órai kezdettel

A kivándorlók.

Egy hete, vagy talán több is, gyakran halljuk a híret annak, hogy ez a jómódu ember nem marad Baján, az a gazdag ember elköltözik a városból, amíg alig várja már, hogy megszabaduljon a vállalt kötelességeitől, hogy mehessen innen. Különösen gyakran halljuk ezt a fekete szombat nautai pánik óta, hogy az emberek elkedvelenedtek, unják a várost, nem érzik már magukat itt otthon, máshova kíváncsognak.

Gyakran beszélük, hogy a károsult harminc egynéhány kereskedő közül fele se nyitja meg újra az üzletét, mert elvesztette a kedvét is, a bizalmát is. Szóval, a legújabb jelszó: Kivándorolni a városból. Ha a csunya eset egyedül csak Baján fordult volna elő, megértenék ezt az általános, nagy elkedvelenedést. Megértenék, mert érthető, hogy egy ember, akit egy élet munkájának az eredményétől egyetlen éjszakán megfosztottak, telve van keserőséggel, telve van haraggal azok iránt, akik a közbiztonság fenntartása körül hibát, bűnt követettek el és gyengeségükkel, ötlethelemségükkel lehetővé tették, hogy megtörténjék, ami megtörtént. De hát felvetjük a kérdést: Egyedül Baján fordultak elő ilyen sajnálatos események? Másutt sehol sem? A kivándorolni készülő nézzék körül magukat a városban a vidékről nagyon hirtelen bevándorlók között. Kérdezzék meg, mi történt velük?

Ezzel távolról sem akarjuk a sajnálatos eseményt enyhíteni. Szégyenipir fut az arcunkba, ha rá gondolunk, hogy ez megeshetett Baján, hogy ezt tétlenül és tehetetlenül nézték.

De hát mi okozta ezt? Mi okozta azt, hogy ez így eset meg? Gondolkozzunk csak: A tehetetlenség ugyebár, a tanácsatlanság. Aztán azt csak megértjük, hogy azok gondolkozzanak afelett, hogy maradjanak-e, menjenek-e, akik károsodtak. De miért az a nagy kivándorlási láz azoknál, akiknél valamilyen módon nem esett baj, csak egy pár izgalmas napot és éjszakát éltek át. Azt hiszik tán, hogy ha másutt lettek volna, a forradalmat követő napokat puha önfeltekintéylembentöltötték volna? Aligha. Falvakban, kis és nagy városokban egyformán volt izgalom.

És mi azt hisszük, hogy azok akik most kivándorlásról beszélnek, a tett pillanatában még sem határozzák magukat olyan könnyen a távozásra. Elvégre majd elesenedül minden, a csendő, rend, béke és nyugalom újra helyreáll és megkezdődik ismét a szorgos munka ideje.

Aztán ne feledjük el, hogy Bajai piac kereskedelemeinek, iparnak még sem utolsó hely. Vagy husz népes, gazdag község fogyasztó népe gravitál ide, fedezi itt ipari és gazdasági szükségletet. Az még is valami. Nem minden városnak van ilyen piaca.

Népjólet.

A vihar megrázta a földet. Előszűnt a felhő, amely sok mindent eltakarta. Régi államformák rombadőltek, de az újak csak most épülnek. Megtanuljuk a varázsszót, mely mindennek nyitja, az ember, a homo sapiens, követeli jogait. Minden embernek, aki dolgozik, meg kell adni mindent, jóletet, földet, jogot, s ráznak intézésében.

De az új épületek csak most épülnek. Addig is az emberien gondolkodóknak kell eszükkel, szívükkel, egész energiájukkal dolgozniuk, hogy senki kívül ne maradjon. A népjólet bizottságok kezei között a lehetőség, hogy a szociális eszméktől áthatott társadalommal elvégzők a munkát. Az öt évi háboros szenvedéseket elfelejtetni nem lehet, de a hazatérőknek testvéri, baráti, velük történő bánat kell lennie, amely a pillanatnyi szükségén segít, a nehéz viszonyok mellett némi álelemmel lát el, az elszakadt békés helyébe munkás cipőt ad. Mindenél fontosabb azonban, hogy ez a kéz utat mutassa és hirdesse: a sok évi rendszerelen, idegölő élet után pihenés, átdülés a rendszeres munka.

A mai forradalmak a munka győzelmével végződtek: egész jövő alakulásunkban a munka igazi értékelése játsza a fő szerepet. A pénzből pedig juttassunk először a rokkantaknak, özvegyeknek, árváknak pillanatnyi segítyt: addig is, míg a népkormány bőkezűen gondoskodhatik róluk. Emberi áldyf, nagy-ravágyás, hisütség voltak a háboru szülöi: emberszeretet, felebaráti érzés, jóság, gyengédség legyenek befejezői.

H I R E K.

Este hétkor az utcán

Hét óra. Csendő. Sötétség. Megkondul a karang. Üres az utca. Minden ablak redőnye leeresztve. Minden kapu zárva. Léptek zaja. Az utca kísértetiesen visszhangzik tőle. Egy toherautó. Polgárok benne. Fegyverrel a kezükben. Az autó zug, a fegyver esérdül. A léptek közelednek. Állj! Egy polgárőr. Lövés. Még egy lövés. Sek lövés. Utcai harc? Nem. Csak löttek. passzióból. Zúgva rohan egy autó. A lövés hangja felé siet. Néhány perc

idő. Az autó jön vissza. Nem történt semmi. Az ablakok mögött félsuttogás. Megyünk befele. Hangos beszéd. Őrjárat jön. Állj Jelszó? Miért a hangos diskurzus? Félelmet akarok gerjeszteni? Vagy félelmet akarok leplezni. Aggódo képedés. Malmot, kőraktárat, rak-tárakat támadtak? A polgárőr mosolyogva legyint. Semmi. Néhány lövés. Központi Szálló. Az ablakok be-dőszkésza. Billiárdoznak. A kapuban egy könnyű bűlg. Ha csak bajnos polgárőr öl. Az öreg harcos türi jól esik neki. A polgárőr népszerű. A Központi utcai villany reflektora lehnoyja szemét. Ej borul a városra. Késő van már nagyon. Fél nyolc van már.

Az éji esendőbe beleddurran egy lövés, belezúg egy rohamautó. Mikor lesz ez másképpen?

Megalakult a népjólet bizottság.

Tegnap délután, amint értesültünk, megalakult a népjólet bizottság a városházán. Hogy mi is volt a megalakulás, kik voltak benne rész, azt nem tudjuk, mert megfellekdeztek arról, hogy erre az alakulásra a sajtót is meghívják. Egyáltalán, ele-gendőnek tartják, ha az ötle-tüket megvalósítják. Az ezme megpendült az alakuló gyűlésre meghívni, felesleges. Nem baj. A fő, hogy ne csak alakuljanak, hanem tegyenek is valamit a közért.

Mit csinál az árszabályozó bizottság. Amióta ezek a zűrzavaros állapotok beállottak, azóta semmit sem hal-lunk az árszabályozó, vagy ár-védő bizottságról. Mi az? Elment aludni? Vagy tán azt hiszi, hogy külfööt a szabadság, most már megszűnt a működési kör. Most már szabad az árak terén min-dent megcsinálni. Ez a szabadság azelőtt is volt.

Női iparfelügyelők.

Iparfelügyelői állásokra jövőben nők is kinevezhetők. A női ipar-felügyelők annak a kérdélti ipar-felügyelőnek vannak elrendelve, akikhez szolgáltatásra be van-nak osztva. Tevékenységük elsősorban a nők és gyermek ipari munkájának felügyeletére terjed ki, miért hatáskörük ez olyan iparfelügyelet alá eső telepekre szorítkozik, melyek nőket illetve védett koru munkásokat (gyer-meket) is foglalkoztatnak.

A belügyminiszter Bajához. Bathyány Tivadar belügyminiszter értesítette Baja törvényhatóságát hivatalba lépéséről. Nagem ért az a nagy megtiszteltetés, — írja a rendeletében, — hogy a szabad eszmék és az igazság ragyogó győzelméből született népkormány belügyminisztere lehetek. De már a kitüntetés rendkívül nagyfontosságú kérdések megoldása elé

állított, a demokratikus berend-zkedés alapvető szabályainak előkészítése és az országgyűlés által megalkotandó idevágó törvények végrehajtása terén. A népkormány új államot alkotó működéséhez teljes belső nyugalomra van szükség, melynek biztosítása szintén az én feladatom. Amidőn tehát hivatalom elfoglalásakor erről a helyről örömmel üdvözlöm a törvény-hatóságot, — egyuttal teljes bizalommal kérem és várom szives közreműködésüket és támogatásukat a demokratikus átalakulás nagy munkájához. Bizom abban hogy a törvényhatóság is beleilleszkedik a korszakalkotó eszmék korába, szívvel, lélekkel támogatja a népkormányt az önálló demokr. t. Magyarországi jövőjének kiépítésében és esirájában el fog folytatni minden olyan törekvést, amely a népelel előrt nagy eredményeket veszélyeztetni.

Rendelet. Az utcai világitás ma rendkívül fontos a közbiztonság érdekében. Miután a szénáztalítások egyelőre szünetelnek s a gázgyár szénkészlete fogytán van — a fenyegető gázhiány beköszöntésének lehető kitöltése érdekében, — elrendelem, hogy a magánházartások gázát csak este 9 óráig használhassanak s a lakásban egy lángnál többet ne égessenek. Rendelet-m november 12 én (kedden) már életbelépott, az estene vétőknél a gázórát lezárat m. Rendeletem végrehajtását a járőrök is ellenőrzik. Baja, november 11-én. Meskó Zoltán, kormánybiztos. — Ezek után kérjük, mivel világitson a közönség, ha se petrózeum, se gyertya világos a városban.

A leszereles. A mentelep-készárnyában nagy munka folyik. Egyrészt torlódnak az emberek, jönnek az öregek és vigan leszerelemek. Ülnek a bakák, hogy vége van már az üldöklésnek, a háborus faradalmaknak és borzalomnak — és hogy most már jön a béke és a munka ideje. A mai napig már ezeröttszáz emberen fölül szerelt le az állomásparancsnokságnál. Megjegyezzük, hogy a leszerelek legnagyobb része bajai, mert a vidékiek vagy otthon, vagy Zomborban szerelnek le.

A hetivásár. Ma már egészen élénk volt. A falusi nép már nagy tömegben jött be a városba. Muzott már eladni valót. Ugy látszik a falusi mulatságoknak már vége van. A piscon már elsőszágról is lehet beszélni. Ma már lehetett egy kiló hiatt ludat 22—23 koronáért kapni.

Megszűnt postahiva-talok. A temesvári postahivataloktól nyert értesülés szerint Békéskabán a zavarások következtében a Postahivatalok Baj-

mon, Csantavéren és Sajkás-szentivánon megszüntek. A beálló változásokat a postaigazgatóság emelről-olásra fogja kezelni.

A szerkesztési és kiadási felelős:
FODOR KÁROLY
Szerkesztő: Dr. STERN JÓZSEF.
Cím: „CORVIN”-NYOMDA, BAJA.
Nyomtatja a „Corvin”-Nyomda.
Munkatárs: MÁTYÁS ZOLTÁN — BAJA.

NYILTTÉR.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyilatkozat.

Rosezielkü vagy megtévesztett emberek városzser-e az a hírt terjesztik felőlünk, hogy a folyó hó 2 án (szombaton) történt üzletelrörések alkalmából hozzánk is kerültek a lopott dolgokból, melyeket később katonák ölünk, a városi hatóság rendelkezete folytán, elszállítottak.

Ezt a minden alapot nélkülözö, rosszszemü gyanúsítást a polgári becsület legmélyebb telhaborodásával utasítjuk vissza.

Jabieza Lajos tengerész-őrnagyter vezetése alatt Szuzics István, Perlesz János és Spanier Manó 23-ik gyalogezredbeli katonák, felsőbb parancsra, nyomoztak utcánkban, házról-házra járva az ellopott tárgyak után — szállítottak is el onnan ilyeneket, de a mi házunknál nem találtak és a mi házunkból nem szállítottak el semmit. Ezt a fennebb nevezettek mindenkor készek igazolni.

Baja, 1918 november 10

Scherk Lipót és neje.

Hadügyminiszteri rendelet.

A Magyar Hadügyminiszterium 28,807 M. 1/b. a kerületi parancsnokságoknak kiadott rendelete ezennel hatályon kívül helyeztetik. Elrendelem, hogy a mai napig kifizetett tíz napi illeték ezentul az illetékes közigazgatási hatóságoknál az ott kijáró harminc napi illetékekkel együtt december 1-től kezdve egy-összegeben fizetessék ki (összesen tehát 40 napi illeték és 1 napi kenyérpénz).

Az illeték áll napi 4 korona zold és 5 korona közétkezési adagváltásból. (Az egy napra járó kenyér váltásdíja 1 korona 44 fillér.)

Hadügyminiszter 30,019 M. 1/b. Leszerelés — Baján

naponta 8—12 óráig az Állomásparancsnokságnál — (Méntelep).

Mindenki tartozik összes kincstári felszerelési tárgyait a leszerelő bizottságnak átadni.

Egy fehér barna színü vizslakutya

— Frack névre hallgat, — elveszett.

A megtaláló jutalom ellenében hozza el: Baja, Szent Antal-utca 65. szám alá. Lovász kapitány.

Kötelessége

önmagával, családjával, a várossal és a hazával szemben,

hogy a bajai

Nemzetőrség

tagja legyen.

Jelentkezés a városházán.

Értesitem a tisztelt vásárlóközönséget, hogy a — kiválóan bevált —

„DOBIN“ mosóporból

ismét sikerült egy nagyobb mennyiséget beszereznem és azt még a régi árban bocsájthatom forgalomba.

Tisztelettel

RÓNA JÓZSEF.
Baja, Grauaug-féle ház.

Intelligens, ausztriai német leány.

ki a háztartási teendőkben is járatos, helybeli uricsaládnál könnyebb természetü **szobaleányi, avagy bonnei állást keres.**

Címe: Fischl Mici, Szent László-utca 19. szám.

Több szekér finom érett trágya eladó, vagy szalmával becserezhető. Egy pár igen jókarban levő **Kumet-lószerszám** olesón eladó. Egy **lóápoló** jó fizetéssel és bennétkezésre felvétetik: **Reulow-cirkusz.**

Rókus-utca 43 szám.

Intelligens

asszony

állást keres gyermekek mellett, de elmenne betegápolónőnek vagy szakácsnőnek is. Cím: **SEBŐK,**

Flórián-utca 35. szám.

Tégla x Cserép x Múpala

Cementlap x Cementvályu

Kutgyűrűk x Mész x Cement

Watproof elszigetelő-anyag

Allandóan kapható:

Grünhut Miksa

tégla- és cementárugyárában

Telefon: 111. **BAJA.** Telefon: 111.

Éjjeli inspekciós

november hó 11-től 18-ig reggeli fél 8 óráig és vasárnap du. nyitva:

Dr. GEIRINGER JANOS

gyógyszertára.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetnek fel!

Elhalálozás folytán konyhadények, 3 1/2 öl tűzifa és más egyéb tárgyak

eladók

Flórián-utca 6. szám alatt.

Sirolin "Roche"

orvosilag ajántho a légzőszervek mindenféle megbetegedése ellen.

tüdőbetegségek, gégehurut, számfhurut, gyermekek görvetylője ellen.

Baja város kormánybiztosától.

41./1918 sz.

Felhívás.

Értesitem Baja thjf. város t. közön-
ségét, hogy e napokban **egy kb. 30**
waggon mennyiségű kokszt kerül
maximális áron szétosztás alá, ezért fel-
hívom az érdekelteket, hogy igénylésüket
f. hó 14-én és 15-én a városháza
közgyűlési termében a délelőtti hivatalos
órák alatt annál is inkább jelentsék be, mert az egész
mennyiség kerül szétosztás alá s így a későbbi igény-
léseket nem lesz módomban kielégíteni.

Baja, 1918. évi november hó 13-án.

MESKÓ ZOLTÁN

orsz. képviselő, kormánybiztos.